

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi čopi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nežalostno pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Štefan Godina, lastnik konvencije lista „Edinosti“. — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane zadruge z omejenim porečjem v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.
Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
Za pol leta 12.—
Za tri mesece 6.—
Za nedeljsko izdajo za celo leto 5.20
Za pol leta 2.60

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev.

zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone.

Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin.

Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih za-

vodov mm po 20 vin.

Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.—

vsaka nadaljna vrsta 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inšerati oddelček „Edinosti“. Naročnina

in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le

upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška

Asiškega št. 20. — Poštnopranični račun št. 841.652.

Zvezne armade se vedno bolj približujejo ruski obrambni črti ob Brestu - Litovskem.

V vzhodni Galiciji položaj neizpremenjen. - Italijanski napadi povsod odbiti. - Novi uspehi Nemcev v Argonih.

Z avstrijsko-italijanskega bojišča.

DUNAJ, 14. (Kor.) Uradno se objavlja: 14. avgusta 1915, popoldne.

Včeraj zvečer so bili na raznih delih jugozapadne fronte odbiti sovražni napadi, tako v tirolskem mejnem ozemlju, v postojanki Fedaja in v liniji Benena južno Schludbacha, potem na Goriškem na Monte dei sei Busi in na višinah vzhodno Tržiča. Povsod so ostale stare postojanke popolnoma v naši posesti.

Ponoči je pripeljal eden naših oklopnih vlakov do vhoda na tržiški kolodvor in je obstrleval sovražno pehoto na pobočjih La Rocca in tren pri tovarni Adrij.

Namestnik šefa generalnega štaba, p. Höfer, fml.

Poročilo Čudorne.

DUNAJ, 13. (Kor.) Iz vojnega poročevalskega stana se poroča: Poročila sovrzanih generalnih štabov:

Italija, 11. avgusta. — Dočim se v Cadore nadaljuje uspešna akcija naše artiljerije proti močni zaporu doline, nas je poskušal sovražnik s številnimi, toda brezuspešnimi napadi preganiti iz nekaterih, pred kratkim osvojenih postojank. Tako sta bila dne 9. avgusta napad v dolini Sexten proti izviru Rimbianca in naval sovražnih sil proti Seikoflu po naših četah odbiti.

Iz Koroške se poroča o intenzivnem delovanju naše artiljerije in malem napadu naše pehote, toda sovražnik je zaman poskušal napraviti žične ovire pred našimi strelskimi jarki.

Pri Plavah so naši včeraj zvečer srečno odbili dvakrat izvršeni napad sovražnika, ki je bil podpiran po močni artiljeriji.

Na kraški planoti so odbile naše čete v noči na 10. t. m. napad v oddelku Monte dei sei Busi in so prešle nato v protinapad, ki se je končal na nekaterih točkah z vidnimi uspehi. Naša pehota je naskakovala tako silno, da ste dve stotnjici zavzele v bajonetom neko dalje znotraj sovražne fronte se nahajajočo, s številnimi strelskimi jarki branjeno višino. Vsled močnega, koncentričnega ognja artiljerije in srditega protinapada sovražnika ni bilo mogoče obdržati postojanke. Vendar se je protinapad razbil ob odporu naših v sprednjih postojankah dalje zadaj se nahajajočih čet.

V oddelku Tržiča je avstrijska artiljerija zopet pričela z obstrlevanjem, toda tokrat brez uspeha.

Italijansko mornariško poročilo z dne 11. avgusta. — Danes zjutraj sta dva avstrijska torpedna lovca streljala na Bari, San Spirito in Molfetto. Pri tej priliki je bil eden ubit in 7 ranjenih, vsi pripadajoči meščanskemu stanu. Povzročena ni bila imenovanja vredna škoda.

V zgornji Adrij je bil avstrijski podmorski čoln torpediran od enega naših podvodnikov in se je potopil z vso posadko.

Časnikarji na italijanski fronti.

LUGANO, 13. (Kor.) Italijanska armadna uprava se je naposled odločila, da pripusti poskusoma do fronte zastopnike časopisja. Izdal se je izkaz za dovoljenje zastopnikom vseh večjih italijanskih časopisov kakor tudi osim zastopnikom francoskih in devetim zastopnikom angleških listov. Čudno je, da niti en ruski časnikar ni dobil tega dovoljenja.

Z doberdobske planote.

Izvirni dopis „Edinosti“.

(Nadaljevanje).

Po triurnem hudem bombardiranju so naše predstraže najavile prihod sovražnika. Takoj je postalo vse tiho in mirno — mrtvo polje. Nič ne smel puhniti v vis niti cigaretnega dima, da bi se sovražniku ne odkrila tako naša prisotnost.

Italijani so plezali proti vrhu kakor mački. Počasi, od skale do skale, so se plazili dalje.

Dvigali sem glavo iz za skale in previdno pogledal izza kritja: — ves hrib jih je bil črn, kakor mravelje.

— Preveč jih bo, — sem si mislil, — ne smejo približiti, kajti v bajonetnem naskoku bi jih prišlo najmanj deset na enega!

Toda povelje je bilo: — Skrivajte se do najbližje razdalje! V razdalji kakih dvesto korakov so nas opazili. Ker se niso upali naprej, so pričeli peklenjski streljati. Pri nas še ni bilo nikakršnih izgub in zato smo le čakali, da se nam približajo.

Čakali pa smo zaman in čakali bi bili morda še ure in ure zaman, kajti prišli bi in zasuti od granat ter polni mrličev. In tudi ni časa, da bi se ustavljali tu.

Neštevilno žrel leških topov je namerjenih na te postojanke in kakor hitro prispe nazaj vržena italijanska pehota v dolino, se že prične strašno bruhanje v te postojanke, še preden postavimo mi tamkaj opazovalno stražo.

Potemtakem ni bilo časa, da bi se bili ustavljali tamkaj in bilo bi tudi brez pomena. Postavili smo takoj opazovalno stražo in smo se umeknili v boljše zavetje, da ne bi imeli izgub.

In taki postojanki, kakor je bila ta, pravijo laški časopisi, da je v laških rokah. Naj jo le zasedejo in obdrže, če je njihova. Seveda bi pa bila njihova le tedaj, če bi nas ne bilo tu!

Laški opazovalni zrakoplovi naznanjajo potem našo začasno premeknitev svoji artiljeriji, ki nas potem zasleduje z granatami in šrapneli od vseh strani. To se je zgodilo tudi sedaj. Toda ko smo prišli za prejšnjimi zid, v naše kritje, nas niso več strašile granate in šrapneli, ker posebno prve ne učinkujejo tako kakor v sprednjih postojankah, ker niso tako natančno namerjene.

(Konec jutri.)

Z avstrijsko-ruskega bojišča.

DUNAJ, 14. (Kor.) Uradno se objavlja: 14. avgusta 1915, popoldne.

V ozemlju vzhodno Bugu prodirajoče zvezne armade so tudi včeraj na zasledovanju preganjale pred seboj zadnje oddelke nasprotnika. Avstrijske sile so, prodirajoč na obeh straneh železnice Lukow-Brest - Litovsk, prispele v ozemlje zapadno in južno Miendryzec.

Nemške čete so prispele v ozemlje Wyszniaca in so prodirle preko Wlodawe.

V vzhodni Galiciji ničesar novega.

Namestnik šefa generalnega štaba, pl. Höfer, fml.

Proti Brestu-Litovskemu.

Zasledovanje ruske armade se nadaljuje. V hitrem, mestoma begu podobnem umikanju, se pomikajo ruske armade proti zemlji Bresta-Litovskega. Kako neki morda zgledati na ruskih cestah in kako strašen kaos vladati. Že stare izkušnje kažejo, da dalje trajajoča umikavanja, ki so v zvezi z izgubnosnimi boji, omajajo moralo čet in zmanjšajo odporno silo. Vsekakor se zdi, da ima veliki knez na razpolago še večje, nedotaknjene rezerve. Da naše armadno vodstvo računa tudi z ruskimi ofenzivnimi protinapadi, dokazujejo priprave in grupiranja tekom zasledovalnih pohodov.

Desno krilo v kotu Wlodawa — izliv Nureca — zasledujočih armadnih mas, se nahaja že pred Wlodawo, centrum, to je armada nadvojvode Jožefa Ferdinanda in Kövsova skupina, je zmanjšal tempo, da počaka na armadno skupino princa Leopolda bavarskega. Ta skupina izvršuje zato pohode, ki se jih zamore vsled velike dolgotrajnosti imenovati velike pohode. Dospela je v ozemlje Liwieca, vzhodno Siedle in zasede kraj Sokolow.

Gallwitzowa armada prodira ob srednjem Bugu in se nahaja pred oddelkom Nureca.

Scholtzowa armada prodira ob oddelku Narewa, zapadno Bjełostoka.

Proti tema dvema armadama so poslali Rusi še znatne sile v boj, ki skušajo ob Nurecu in ob gornjem Narewu organizirati daljši odpor. Radi tega se domneva, da pride morda v kotu Buga, zapadno Bresta - Litovskega, še do velikih bojev, ki bi se zamogli razširiti tudi na vzhodni breg Buga, v ozemlje vzhodno Wlodawe.

Na vsak način veliki knez velikega taborišča pri Brestu - Litovskem, ne bo prepuстил obkoljenju breg boja. (Tagespost.)

Z nemško-ruskega bojišča.

BERLIN, 14. (Kor.) Veliki glavni stan, 14. avgusta 1915:

Vzhodno bojišče.

(Armadna skupina generalfeldmaršala Hindenburga.) Severno Niemena, v ozemlju Alesgawa, Kupiskow, Wišintov in Kovarska so se razvili novi boji. Pred Kovnom so zavzele naše napadalne čete utrjeni gozd Dominikanka in ujele pri tem 350 mož.

Med Narewom in Bugom so prispele naše čete po krepkem zasledovanju v oddelke Sile in Nureca, kjer se je sovražnik ustavil za nov odpor.

Severno Nowo-Georgijewsk so bile zavzele z naskokom močne predpostojanke. Pri tej priliki je bilo ujetih 9 ofi-

cijev, 1800 mož in uplenjene 4 strojne puške.

(Armadna skupina generalfeldmaršala princa Leopolda bavarskega.) Zvezne čete se bližajo Bugu severovzhodno Sokolowa. Zapadno Črte Sasice - Miendryzca je skušal sovražnik s trdovratnimi protinapadi ustaviti zasledovanje. Vsi napadi so bili odbiti.

(Armadna skupina generalfeldmaršala Mackensena.) V bojih dne 10. in 11. avgusta poraženi sovražnik včeraj ni imel več moči, da bi se upiral neprestano prodirajočim zveznim četam. Armade so prekorčile na zasledovanju cesto Radzyn - Dawidy - Wlodawa.

Vrhovno armadno vodstvo.

Z zapadnega bojišča.

BERLIN, 14. (Kor.) Veliki glavni stan, 14. avgusta 1915:

Zapadno bojišče.

V Argonih imamo zaznamovati pri utrdbi Martin nadaljne napredke. Številno ujetnikov je naraslo na 4 oficirje in 240 mož.

Vrhovno armadno vodstvo.

Angleške izgube.

LONDON, 13. (Kor.) Zadnji seznam o izgubah izkazuje 26 oficirjev in 502 moža, turšč. boj.

S turških bojišč.

CARIGRAD, 13. (Kor.) Iz glavnega stanja se javlja:

V noči od 11. na 12. avgusta smo z lahkoto odbili slab napad sovražnika severno Ari Burnu in ujele par mož. Tekom treh dni je bilo osvojenih 8 strojnih pušk. Pred Ari Burnu je začela naša artiljerija neko sovražno oklopnico.

Pri Sedid Bahru je bil na desnem krilu zavzet z naskokom en sovražni strelski jarek.

LONDON, 13. (Kor.) Admiraliteta poroča: Angleški podvodnik je dne 8. avgusta zjutraj v vodu v Marmarsko morje potopil neko turško bojno ladjo. Turška topničarka »Berk-i-Satwet« in ena transportna ladja ste bili istotako torpedirani od enega podvodnikov v Dardanelah.

LONDON, 13. (Kor.) »Daily Chronicle« poroča iz Aten z dne 12. t. m.: Pri Ari Burnu je bil en aneški bataljon prisiljen, da se je umaknil za 300 jardov in to vsled izredno srditega protinapada, tekom katerega so tri sovražna letala plavala nad angleškimi linijami in vodila ogenj Turkov.

Kritična napetost med Turčijo in Italijo.

Napetost med Turčijo in Italijo je zelo velika. Italijanska diplomacija nastopa provokatorično, čisto po isti metodi, ki so se posluževali pred izbruhom tripolitske vojne. Diplomatični agenti Italije v Carigradu groze neprestano, da imajo vojno napoved takorekoč že v žepu. Turčija pričakuje sklepov Italije s popolno mirnostjo. Ona ve, da se položaj v Dardanelah tudi po ojačenju sovražnikov s pomočjo Italije bistveno ne more izpremeniti in tudi ne poslabšati. Turčija je pripravljena, da sprejme tudi novega sovražnika na primeren način. Koliko zmogemo Italijani, so pokazali že dovolj svetu v bitkah pri Gorici. Mogoče Salandra in Sonnino že vesta, da obljube po odrešenju neodrešenih ne bosta mogla izpolniti. Radi tega skušata žeti lavorice proti Turčiji.

V dunajskih diplomatskih krogih dosega sicer še ni ničesar znanega o prerušeni odnošaji med Italijo in Turčijo. Vendar pa se domneva, da je izbruh vojne skoro neizogiben. Italija se mora kloniti svojim zaveznikom, čeprav niti za boj proti Avstriji nima ravno preveč čet na razpolago.

Kritična napetost med Italijo in Turčijo pa spravlja v ospredje še druga vprašanja, namreč balkanska, ki postajajo sedaj aktualnejša kakor kdaj prej. Četverozvezje je dosedaj zaman poskušala potisniti tudi balkanske narode v evropski vrtnice, namreč v boj proti centralnim vele-silam. Vsa dosedanja tozadevna prizadevanja so bila brez vsakega najmanjšega uspeha. Toda dogodki na Poljskem in Litavskem so tako izrednega pomena, da zamorejo balkanski narodi v porazih, ki jih je doživela Rusija, spoznati obrise važnih političnih konstelacij. Vlade balkanskih narodov se pečajo v tem trenutku gotovo z vprašanjem, ali ni morda evropska politika izzvala novo orijentacijo. Rezultat, do katerega pridejo pri razmotrivanju o tem vprašanju, bo odlo-

čilen za bodoči položaj na Balkanu. Dogodki se vrste hipoma in vsaka država, najsi bo v vojni ali ne, mora imeti sposobnost, da se kolikor mogoče hitro akomodira izpremenjenim razmeram, ki jih ustvarja vojni vrtnice.

Grška proti predlogom četverosporazuma.

ATENE, 12. (Kor.) (Zakasnelo došlo.) »Agence d'Athenes« poroča: Kabinetni šef ministrstva za zunanje zadeve je izročil popoldne poslanikom četverosporazumnih držav odgovor Grške na korak imenovanih velesil. Odgovor je sestavljen v obliki protesta proti odstopu grškega ozemlja.

Minister Burian.

DUNAJ, 14. (Kor.) Minister vnanjih stvari, baron Burian, ki se je bil predvčerajšnjem odpejal v Berlin, se je danes povrnil na Dunaj.

Slovenci mesta in okolice!

V sredo, 18. t. m., bodo slavili narodi naše monarhije rojstni dan Njegovega Veličanstva cesarja in kralja.

Bojni grom, ki je spremljal lausko slavo, se ni utihnil; še narasel je in doni sedaj tudi ob mejah naše slovenske domovine.

Tržaški Slovenci hočemo torej slaviti vladarjev rojstni dan tako, kakor odgovarja resnosti in pomembnosti časa.

Deputacija zastopnikov slovenskih narodnih društev in denarnih zavodov se udeležijo cesarske maše pri sv. Justu in izrazi nato gospodu namestniku vdanost in zvestobo do Njegovega Veličanstva ter čustva in želje, ki nas navdajajo.

Iskrene želje za blagor našega cesarja in kralja in Njegove širne države, za zmago Njegovega slavnega orožja in za blagoslovljen mir se družijo v naših srcih z globokim hrepenenjem, da bi ta zmaga in mir odprla našemu narodu pot, po kateri bo pod zaščito ustave in modrih zakonov, varen na svoji zemlji, vstric z drugimi narodi lahko napredoval duševno in smotno.

Podpisani odbor Vas zato poziva, Slovenci v mestu in okolici, da 18. t. m. okrasite svoje dome z zastavami, ki naj izpričujejo čustva, s katerimi zvesti cesarju, zvesti državi ravnotako kakor zvesti svojem narodu, obhajate cesarjev rojstni dan: poleg častiljive črno-rumene in belo-rdeče zastave naj se vije tudi državna slovenska trobojnica.

Obenem darujte ob tej priliki, vsak po svojih močeh, za plemenite namene, za katere se bo nabiralo ta dan.

V Trstu, 15. avgusta 1915.

Za odbor zastopnikov slov. društev in slov. denarnih zavodov:

Predsedništvo Političnega društva »Edinost«.

Ranjencev dan!

Vsled dovoljenja c. kr. namestništva, izdana 31. julija 1914. P. M. 129, bo podpisana podružnica pobirala 18. t. m. s posredovanjem vseh županstev na Krasu v proslavo cesarjevega rojstnega dne doneske v korist naših ranjencev.

Z legitimacijo, izdano od županstva, bodo kmetska, to je izbrana dekleta hodila od hiše do hiše ter pobirala denarne darove in vpisovala v polo zneske in imena darovalcev.

Imenik darovalcev z navedbo naboranih zneskov pošljejo županstva gosposnem pomožnemu društvu »Rdečega križa« v Sežani.

Darovane svote in imena darovalcev se potem objavijo v »Edinosti«.

Darovi se porabijo v korist ranjencev, na okrepčevalnih postajah v Stanjelu, Nabrežini, Komun in Divači.

Naš Kras se sicer ne more meriti z blagostanjem drugih avstrijskih pokrajin, a kar se dostaje ljubezni do vladarja in sočutja do ranjencev, ki so se hrabro in vztrajno borili za našo grudo, ne zaostaja za drugimi deželami in brezdvomno pokaže to na cesarjev dan po svojih skromnih razmerah!

Za gospeno pomožno društvo »Rdečega križa« v Sežani:

Franja Gulič t. č. predsednica. Dolenc, Dr. H. Tuma, Dr. J. Verčon.

Razne politične vesti.

Kombinirane srednje šole. Pred par dnevi smo priobčili v izvadku naredbo naučnega ministrstva, naperjeno proti vedno večjemu navalu mladine v srednje šole. Praška „Union“ priznava sicer, da so dejstva, ki jih navaja ministrstvo, resnična, ali ne pričakuje posebnega uspeha od te naredbe, posebno, kar se tiče ustanovljanja novih šol. Ni to prvokrat, ko so nastopila taka prizadevanja, ali vsakokrat so se izkazala kot zgolj mehanci ali enostranska odredba in so bila zato tudi brezuspešna. Kot izgled navaja naučnega ministra Gautscha od 1. avgusta 1887. Tedaj je izšlo število srednješolskih učencev kakih 70.000. Že to se je zdelo rečenemu ministru preveč in je zato odpravil nekaj srednjih šol, ali jih skrajšal. A kak je bil uspeh? Po desetih letih je izšlo število srednješolcev — 10.000 več. In vzrok temu? Ker si naučni minister ni upal odpraviti vseh srednjih šol z malim obiskom. Neka polna osemrazredna gimnazija n. pr. je štela le 140 učencev, a minister je ni odpravil. (So bili pač odločni gotovi ozir na stranke in morda tudi narodnosti, kjer se je vlada bala zamere.) Dislokacijska naredba Gautscheva se je omejila le na nekaj gimnazij (med temi na ono v Kranju) in na kombinirane srednje šole, kjer so bili spodnji razredi skupni — gimnazijski in realni, — dočim so bili višji razredi razdeljeni v gimnazijske in realne. Te zadnje so odpravili. Uspeh pa je bil ta, da je k gimnazijam skoraj prišla še posebna realka. Take kombinirane srednje šole so bile izliti na Češkem in Moravskem in priporočali so jih češki šolski praktiki. A da je bila misel dobra, dokazuje dejstvo, da se sedaj, po 30 letih, vračajo k njej in da zopet ustanovljajo kombinirane srednje šole.

S tem važnim predmetom se bavi „Union“ še v drugem članku, kjer izjavlja: Naredba ne priporoča — in to s polno pravico — sistematične redukcije srednjih šol in zavodov. To bi tudi ne pomagalo, dokler obstoje naprave, ki naravnost silijo mladino v srednje šole. Nikakor pa niso šole primeren objekt za varčevanje. Srednje šole so važen faktor kulturnega dvigovanja. Ako se kak učenec pokaže nekvificiranega in ne odgovarja zahtevanim pogojem, naj se žnjim pripravi postopoma. Na vsak način pa ni šola objekt za kako komisijo, ki vrhovi varčevanja in le z zadovoljstvom pozdravljamo, da naučno ministrstvo ne moti tega vprašanja s tega stališča. Ali utegnulo bi se — v nasprotju z namero ministrstva — zgoditi, da bi se vendar izkloščala v tem smislu. Proti temu se moramo pravočasno zavarovati. Saj je ravno sedanja vojna dokazala velikansko važnost študija.

Spravljivost državnega tajnika napram oficijalni Italiji. Kakor principi po krvi in nositelji reda sv. Annunziata uživajo kardinali to predpravo, da jih morajo oblasti zaslišavati na njih stanovanju. Te dni so imeli zaslišati držav. tajnika sv. Stolice, kardinala Gasparija, kot pričo v špijonaznem procesu v Bari. Ker pa državni tajnik biva v Vatikanu, kamor italijanski uradniki ne smejo vstopiti, tudi zastopnik vojaškega sodišča v Bari ni mogel zaslišati kardinala — državnega tajnika. Na to pa je kardinal Gaspario iz lastnega nagiba privolil, da so ga zaslišali v dvorcu nekega njegovega sorodnika. Italijanski listi pozdravljajo ta dogodek z zadovoljenjem in mu pripisujejo veliko važnost, naglašujoč, da se še noben kardinal ni na podoben način odrekel svojim predpravicam na uslugo sodstva.

Italijanska duhovščina v vojni. Iz Rima javljajo: Papež je naslovil na vojne škofa, monsignora Bartolomeja, pismo, v katerem hvali vedenje duhovščine v vojni ter izreka željo, da se ga obvešča o požrtvovalnosti in hrabrosti duhovnikov na bojišču. Izjavlja nadalje, da je izrečna želja sv. Stolice, doznati, kako se vede duhovščina v vojni. V vatikanu da se ustanovi poseben odel, v katerem bodo vodili evidenco o duhovščini v vojni in ki bo skrbel za to, da dobi duhovščina primerno priznanje za svoja dela na bojišču.

Smrt pruskega generala. V bojih meseca aprila pri Fleurey je bil težko ranjen general Voss te dni podlegel poškodbam in Berlinu. Kakor poročajo nemški listi, je general Voss te dni podlegel poškodbam in sicer v bolnišnici v Metz.

Domuče vesti.

Smrtna kosa. Umrl je predvčerajšjem v Ljubljani g. Anton Trtnik, uradnik odvetniške pisarne dr. Gregorina in dr. Slavika v Trstu. Pokojnik je bil kremenit naroden značaj in izredno ljubezniv družabnik.

pred smrtjo je prišel iz Judenburga v Ljubljano, kjer ga je dohitela smrt. Tržaški Slovenci ohranijo pokojniku gotovo najboljši spomin, užaloščeni njegovi rodbini pa naše najiskrenejše sožalje.

V sredo, 18. avgusta, o priliki rojstnega dneva častiljivega našega vladarja priredi „Odbor tržaških gospa za preskrbo vojakov na bojišču“ pod predsedništvom velerodne gospe Eme pl. Kreklich - Strassoldo, II. vaojaški dan. V ta namen se postavi na raznih mestih in trgih 8 paviljonov, iz katerih bodo gospe in gospodične hitele na razne strani vsega mesta ter ponujale občinstvu znake ali pa cvetlice. V ožgled človekoljubnemu namenu prireditve, katere čisti dobiček je namenjen našim junaškim braniteljem, se nadeja-

mo, da se vsak po svoji moči odzove pozivu ljubeznivih in požrtvovalnih prodajalk, katere rade volje prevzamejo ne baš prijetno in lahko nalogo razprodajanja, v svesti si, da s tem pomagajo lajšati težave naših borilcev.

Izprememba v magistratnih uradih. V smislu § 5., 2. odst., in § 6. organizacijskega statuta tržaškega mestnega magistrata je cesarski komisar ustanovil „oddelek za vojaške stvari“ (X.), z naslednjim delokrogom: popisovanje, vojaški nabori črna vojska, evidenca rezervnikov, vojaška taksa, umrtje vojaških oseb in oseb, podvrženih vojaški taksi, nastanjenje vojaštva in vojaški transporti. Ta delokrog, kolikor ga je doslej imel IX. oddelek, se odvzema temu oddelku in se poverja novemu oddelku, kateremu se postavlja na čelo kot poročevalec g. Fran. Prettnier.

S koroške fronte nam piše goriški rejal, po Kranjskem, Goriškem in Istri dobro znani potnik: Od začetka vojne z Italijo sem vedno na istem prostoru. Vživam čisti goriški zrak ter imam krasen razgled. Moje stanovanje je sicer luknja, ki jo v deževnem vremenu obiskujejo močerad, miši pa so stalne sosenavke. Ali, kdo se tleni za močerade in miši, samo da se Lah pri nas ne more zginiti naprej. Kakorhitro se pokaže pero, že poči od naše strani strel; potem, ko je Lah ranjen, pa kriči in kliče vse „mame mame“ na pomoč. To mi najbolj ugaja. Streljanje je pri nas hudo, ali Lah ni dosedaj nič dosegel in nikdar nič ne doseže. — Pri sebi imam tudi kozo; veste, bela kava ne škodi zjutraj, drugače imamo vsega dosti.

O „južno slovenskem odboru.“ Na članka v „Hrvatski“ in v uradnih „Narodnih novinah“ o obstanku in delovanju „južno-slovenskega odbora“ v inozemstvu reagira zaderski „Narodni list“ v popolnem soglasju z nami: „Odvč je, ako tu naglašamo, da — ako res obstoji ta odbor in deluje v smeri, kakor opisuje „Hrvatska“ — ne politične stranke, ne politične osebe med južnimi Slovani te monarhije, ne morejo imeti kakršnih si bo di odnošajev z njimi. Naše stranke — in to velja v prvi vrsti za Hrvatsko stranko — so stale in stoje s programi in prakso na legitimistični podlagi, oslanjajoč vso svojo politično borbo na ustavne zakone in zahtevajoč uresničenje vseh svojih narodnih aspiracij v okvirju te monarhije. Svoje dejansko lojalnost dokazuje hrvatski (in slovenski) narod najočividnejše na bojnih poljanah, kakor v minulosti, tako tudi sedaj. — S tem odgovarja najbolje zaderski list tudi tistim ljudem na glasu najčistijih patriotov, ki jih niti vsi dosedajni dogodki niso mogli osvoboditi od starih predsodkov proti našemu narodu in ki še vedno menijo in tu pa tam tudi govore, da so Slovenci sami rusi — in srbijali! — Mi pa pravimo, da najčistiji patriotizem se ne kaže v besedah, ampak v — dejanjih!

Znani odvetnik in bivši goriški deželni poslanec dr. Dragotin Treo je bil nevarno obolen za zastrupljenjem krvi, ki so mu je povzročili miški piki. Zdravil se je v Ljubljani v znanem sanatoriju in okreval toliko, da pojde v kratkem na jug, v Opatijo.

Glas pameti in poštenega srca. Profesorja, in odličnega nemškega pedagoga F. W. Foersterja je neki razpaljen srovež v „Klagenfurter Zeitung“ prostaški napal, češ, da je naroden izdajalec, ker da v svojih spisih ovaja pomanjkanje vsakega narodnega čuta in ponosa s tem, da rešuje Angleže vsake krivde na sedanji vojni. Profesor Foerster odovarja na ta napad: Nujno želeli bi bilo, da s to vojno izgine slaba navada, da se odreka narodni čut tistemu, ki ga vest resnično niti sili, da tudi svojemu narodu govori resnico. Seveda je ta vest patriotizma veliko nehalnejša, nego pa moda, po kateri se vidi vse dobro in lepo, kar se počenja danes v brezokusno samopovečevanje nemškega bistva in v primerni pavšalno obsojanje inozemstva. Nemški biti, pomenja imeti glavo na pravem mestu — tudi v sodbi o sovražniku. Naj bi moj napadalec čital, kar neki nemški častnik v „Desetero železnih zapovedi vojne“ kliče iz streiskega jarka takim si rokoustnim narodnim junakom! Kako pri haja pisec odprtega pisma do tega, da si domneva, da jaz ne pripisujem Angliji nikake krivde na sedanji vojni? Kaka naložnost je to, ako iz enega samega in vrhu tega še krivo čitanje fragmenta iz mojih publikacij konstruira tako otročjo enostranost, ki se mi potem očita! V svoji brošuri „Nemška mladina in svetovna vojna“ pravim izrečno: „Anglija nam ne poklanja samo Grevia in Rowdijev, lopovov in hinavcev, ki imajo to vojno na vesti.“ Bedasto pavšalno sovraštvo proti celim narodom, ki je danes izvajajo mnogi ljudje aiektu, nima prav nič opraviti z narodnim mišljenjem: mi moramo marveč dati drugim narodom izgled, ne pa da se tudi sami potapljamo v splošnem deliriju zasramovanja. F. W. Foerster.

Posledice in uspehi cesarske odredbe proti oduštvu potom zvišanja cen živil. Teh posledice naj navedemo le eno: dočim so se prej prodajali salami po K 10 kg, so jih vsi trgovci začeli takoj po objavljenju cesarske naredbe z dne 7. t. m. prodajati po K 6 kg. Tako je tudi za druga živila: riž je bil prej po K 3 najslabejši, a sedaj je po K 2-48. Mi si pa tudi dovoljujemo vprašati, odkod je tako nenadoma prišlo toliko slanine (špeha) in toliko raznovrstnega sira, kar ni bilo prej mogoče dobiti? In sicer ni bilo dobiti za nobeno ceno, dokler se ni

določila cena po 6, 7 do 9 kron za kilogram, bodisi enega ali drugega. Ko so bile pa dosežene te cene, tedaj je bilo slanine in sira dovolj in vsakem vozičku za vsakim voglom vsake ulice. So se pač polnili žepi nekaterih gospodov!

Begunci iz Istre na Moravskem. Poslanec Spinič se je začetkom julija obrnil do poslanca Albrechta v Svitavi na Moravskem, proseč ga, da bi šel na roko učitelju Ciril - Metodove družbe za Istro v svrhu otvoritve ferijalne šole za tamonjske istrske otroke. Ob tej priliki mu je poslanec Spinič izrazil svojo radost na tem, da so bili naši izseljenci na Moravskem tako lepo sprejeti. Poslanec Albrecht je odgovoril Spiniču v polovici julija, da je učitelja Svintilača seznanil s tamonjskim šolskim nadzornikom in da bo stvar podpiral. (Šola se je tudi res otvorila.) Rekel je tudi, da mu je drago, ko sliši, da izseljenci zadovoljuje s prejemom. I dodal je: „Tudi v bodoče jim poudemo po možnosti na roko, in jako ljubam nam bo, ako se lotijo dela, ki se jim nudi na različnih način, tako, da se ne bo moglo govoriti o kakih bedi.“ Te besede naj si naši izseljenci po silo dobro zapomnijo. Kdor zna kako rokodelstvo, naj je vrsi in izpopolnjuje v njem. Drugi pa naj delajo na polju, naj delajo marljivo, naj pazijo, kako se tam dela, da se morda kaj nauče, ker bi jim moglo koristiti, ko se povrnejo domov, kar naj Bog da čim prej.

Češko vseučilišče v Pragi je obiskovalo v minulem semestru 2365 slušateljev. Predavanja na medicinski fakulteti je obiskovalo tudi 112 slušateljic in 1 hospitantin. Na filozofski fakulteti pa 121 rednih, 92 izrednih slušateljic in 39 hospitantin. Skupno je bilo torej 365 ženskih slušateljic.

Ponesrečil je snoči ob poluosnih 50 letni Fran Starc, stanujoč v ulici Ghega št. 20, ki služi pri nekem denarnem zavodu. Šel je namreč, da bi iztirjal nek račun, a na stopnicah je padel ter se pobil na čelu, na nosu in pod desnimi očesom.

Konj ga je brcnil. 53letni kočijaž Izidor Bajč je prišel včeraj popoldne ob treh na zdravniško postajo: imel je precejšnjo rano na desni nogi. Zdravnik mu je rano izčelil in obvezal, a med tem je Bajč povedal, da ga je v nogo brcnil njegov lastni konj. Umrl so: Prijavljeni dne 14. t. m. na mestnem fizikatu: Bertjo Brunon, 4 mesece, ul. delle Sette fontane št. 190; Holluska Gaston, 31 let, ul. del Ponte št. 7; Kljub Ivan, 33 let, ul. delle Poste št. 12; Schubert Edvard, 28 let, ul. Paulina št. 12; Škerjanc Marija, 26 let, ul. della Acquedotto št. 22; Stofla Ervin, 7 mesecev, ul. della Madonna št. 8.

Darovi.

V počeščenje spomina pok. Jerneja Novaka daruje J. Jurkovič iz Pule za CMD K 10. Denar hrani uprava. Za naše hrabre branitelje na južnem bojišču daruje K 20 gospe vd. Gregoričeva, K 20 družina Čelanova.

Za hrabre branitelje našega ljubega Primorja so dalje darovali: 3 Neimenovane še 6 parov novih nogavic; 4 vrla slovenska dekleta (1 kuharica in 3 hišne) 6 steklenic bezgovega sirupa, 1 steklo limoninega sirupa, 550 cigaret, 15 belih krp in 12 robcev; gca. Ida Posega, učiteljica, pošilja 3 velike steklenice kisle vode, 200 cigaret, 14 raznih krp, 1 brisalko in šop obvez; ga. Ema Bartel je poslala iz Matenjevasi 1000 cigaret; ga. Karla Nachtigal 1 paket čokolade, 24 raznih krp; gdc. Ana Lonžner 3 srajce, 3 ovitke, 14 krp, 1 steklenico limoninega sirupa, 1 škatljo bombonov (pomarančnikov), 15 zavilkov mente; N. N. 3 stekleničice aspirinov in praškov, 15 raznih kosov za krpe; ga. Metka Pegan 1 škatljo platnene niti in plateno rjuho.

XVIII. izkaz darov, došlih na c. kr. namestništvu predsedstvo na korist okrepčevalnic na Krasu. Pastificio Triestino K 100, Karolina in Herminija Zaccaria K 10, akcijska družba za izkoriščanje vodnih sil Dalmacije K 100, neimenovan K-400, ga. Myrtó de Scaramanga K 200, N. Lejet K 50. Peter Decorty, prokurist trdke N. Lejet K 100, Mary baronica Albori K 100, Ivan Grapulin K 10, Franc Scapin K 50, Ana Candusso K 2, Andrej Kobal K 5, Regina Reichel K 4. Skupaj K 1131. Dosedaj izkazanih K 11308. Skupno K 12439.

XIX. izkaz darov, došlih na c. kr. namestništvu predsedstvu za okrepčevalnice na Krasu. Noemi in Josip Rangan K 20, Julij Reddersen K 10, poštna nadoficijala Josip Simsig in Vincenc Mosegg vsaki po K 20, Mary Laudi K 25, Avstr. paroplovna družba „Dalmatia“ povodom 85. rojstnega dneva Nj. Velikanstva cesarja K 100, uradniki paroplovne družbe „Dalmatia“ K 150, dvorni svetnik gen. ravnatelj Adolf pl. Frigyesy K 100. Skupaj K 445. Dosedaj izkazanih K 12439. Svota K 12884.

Vesti iz Goriške.

Granate so napravile povsodi po Goriški mnogo škode: posebno poškodovan, med drugimi, je nunski zavod ob Nunki ulici. V enem dnevu je padlo tle 27 granat. Sodi se, da znaša dosedanja škoda okoli 100.000 kron.

Na južnem bojišču je umrl junaške smrti goriški učitelj mladi, Alojzij Bravničar, doma s Tolminskega.

Nova maša na Otlici. Novo mašo na Otlici nad Ajdovščino je pel dne 8. t. m. tamkajšnji rojak Josip Likar.

Naglioma je umrl v Šempetru na Krasu Fran Lipic iz Steverjana nad Gorico. Goriška begunka Marija Štrukelj iz Sela pri Volčah je umrla v Ljubljani; stara je bila 44 let.

Ranjence z Goriškega, to je iz civilnega prebivalstva, ki jih rani laška granata ali šrapnel, prepolnjujejo šedaj v Ljubljani.

ske deželno bolnišnico. Tako so pripeljali te dni tje nekaj oseb s Kanalskega.

Mnogo beguncev z Goriškega bi rado spravilo na varho ali vzele s seboj svoje blago v svoja pribežališča na Kranjskem, Stajerskem itd. V tem oziru naj storijo potrebne korake posredovalnice in komiteji, ki delujejo v korist beguncev. Sedaj je pravi čas za to. Poklicani čimhitelji so torej poklicani, da pomagajo v bogim beguncem!

Županstvo v Volčah poziva občane, naj naznanijo škodo, katero imajo vsled vojne. Občinski urad se nahaja v Cerknem. Tako naj storijo tudi druga prizadeta županstva.

Iz županstev Ročinj, Ajba, Anhovo na desnem bregu Soče so odpeljali Italijani vse moške do 50. leta ali uglednejše osebe tudi čez 50 let stare, s seboj v Italijo. To naznanjamo na razna vprašanja, kje se nahaja ta ali oni iz omenjenih občin.

Cene raznih živil v Trstu.

(Dne 14. avgusta 1915.)

Moka (pšenična, mešana z rženo)	K 1-60, 2-— kg
Moka (za kuhinjsko rabo)	K —88 —96 kg
Sladkor	K 1-— kg
Meso (goveje) sprednji deli	K 4-48, kg
zadnji	K —488 kg
Meso telečje	K 8-— kg
Meso kostrunovo	K 2-40 do 2-60 kg
Slanina (soljena)	K 4-40 do 5-40 kg
Čunjat, kuhana	K 12-— kg
Maslo sirovo	K 6-— kg
Sir (ementalski)	K 3-40 kg
Kokoši	K 7-50 do 8-50 ena
Pastanci	K 3-— do 4-— eden
Polenovka suha	K 2-20, 2-40 kg
namočena	K 1-28 kg
Riž	K 2-48 kg
Fazol	K 1-36, 1-48 kg
Bob	K 1-60 kg
Ječmen	K 2-80 kg
Fazol (stročji) vinarjev	32, 40 kg
Grah	— kg
Krompir	20 do 36 kg
Paradižniki	32 do 40 kg
Radie	4 do 6 merica
Salata	6 do 10 glava
Cesen	6, 10 glava
Cebula	K —72 kg
Jajca	18 do 20 komad
Buče	2, 6 komad
Pesa	3 do 4 komad
Malancane	8, 12 komad
Kumare	2 do 6 komad
Koleraba	3 do 4 komad
Mleko	50, 60 liter
Olja (najceneje)	K 2-80 liter

Umetni zobje

z in brez čeljusti, zlate krone in obrobki
VILJEM TUSCHER

konces. zobotehnik

TRST, ul. Caserma št. 13, II. n.
Ordinira od 9 zjutraj do 6 zvečer.

Bufet-Restavracija

Trst, ulica S. Nicolò št. 11.

Dunajska in domača kuhinja. — Prvorstna vina in pivo. — Solidna postrežba. — Cene zmerne. — Kosila in večerje za obonirane kron 50 m. sečno. Priporoča se za obilen obisk

M. GASPARI, lastnik.

Zlato, srebro in platin

v odpadkih, kakor tudi bron, baker, staro med kupi po najvišjih dnevnih cenah „čistilnica dragocenih kamnov
R. DUSSICH & Co., družba z o. z.
Trst, ulica Acquedotto št. 62.

500 kron!

Vam plačam, če Vam ne odpravi brez bolečin Rla Balzam
kurja očesa
bradavice in žulje s koreniko vred v 3 dneh.
Cena lončku K 1-—, 3 lončki K 2-50.
Kemeny, Kašice (Kauhan).
Poštni predal 1292, Ogrsko.

Proseško-Kontoveljska posojilnica in hranilnica

reg. zadr. z neom. poroštvom in Glavni zastop „Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani“ uraduje kot pred vojno na Proseku vsaki dan
od 9 do 12 dopoldne.
Drago Starec, načelnik.

TRGOVINA J. ŠTOKA KNJIGARNA

Ulica Molino piccolo 19 (tik kavarne Nuova York)

ima:

vse pisarniške in uradniške potrebščine	
pisemski, pisarniški, konceptni, zabojni,	zemljevide, nebroj, razglednic, slike,
igralne karte, papirnat (gostilniške), prtičke, vojne dopisnice, vojaške tiskovine.	

Izvršuje vsakovrstne tiskovine: vizitke, kuverte s firmo, pečate itd., itd. Sprejema naročila objav potom tiska: naznanila, zahvale, osmrtnice itd. Izvršuje vsakovrstno vezanje knjig.

Najnovejšo slov. knjigo: Pierr de Conlelain „AMERIKANKA“.

Se uljudno priporoča p. n. občinstvu, vsem slavnim uradom, trgovcem in obrtnikom v mestu in na deželi. — Pismena naročila se izvršujejo točno.

MALI OGLASI.

Čajno maslo najfinejše, zajamčeno naravno. Cene zmerne. Za trgovce cene po dogovoru. Vsaki dan sveže. Via Commerciale št. 14. 361

Na Reki (Fiume) odda se lepo, neblirano stanovanje (2 sobi, sobica, kuhinja) v I. nadstropju, ulica Giuseppe Ginsti št. 1. Stanovanje je pripravo za družino, ki se selijo iz Trsta. Nahaja se v sredini mesta. Električna razsvetljava, voda, kopeli. Pojasni a daje gospa Marija Spetz v isti hiši III. nad. 500

Prodaj se pohištvo za vsako ceno. Ulica Settefontane 52, pritličje. 361

Na prodaj je nova hiša, 3 stanovanja, plin, voda, vrt, blizu tramvajске postaje. Naslov pove ina. odd. Edinosti. 362

Oddajo se v najem 2 stanovanj z 1 sobo, kuhinjo in vrtom; drugo stanovanje z 3 sobami, kuhinjo in vrtom. Rojan, ulica Vernello št. 451. 363

Kupujem žaklje vsake vrste. Ulica Solitario 21, Jakob Margon. 129

Pohištvo se ne dobi nikjer po tako nizki ceni, kakor pri SALI BROD, ulica Sguero nuovo št. 7, I. nad. (blizu g. mrazije). 360

Šampanjec prve vrste, Asti, peneci prodajam refosk prve vrste prodajam takoj v vsaki množini; pošiljatev franko. Malinovec prve vrste K 1.60 kilo, ne manj kakor 50 kilo. 200 hektolitrov tropinovec dalmatinskega, prodam takoj po nizki ceni. — J. Parčina, slovenska trvdka, ex kavarna Goldoni. — 360

Priporočilive trvdke.

Papir.

Velika založba papirja za ovitke, papirna po zmernih cenah na drobno in debelo trvdka GASTONE DOLLINAR, Via dei Gelsi št. 16 „ex Marangoni“. Telefon št. 27-81. (1812)

Žganjarne.

Stara grška žganjarna odlikovana z zlato kolajno v Trstu, Via Cavana 5. Bogat izbor likerjev; grški in francoski konjak, kranjski brinjevec, krasli slivovec in briski tropinovec in rum. Cene nizke. Izber grenice. Slušnice in prepečeneli. Grški mastici iz Sija. Filijalka na vogalu Verdičevega trga ne ulice dell' Orologio. — Se. priporoča Andro j Antonopolo. 430

Razni.

Skladništvo vrat, oken, stopnic v ul. Piccardi št. 18 je premeščen v ul. Pasquale Revoltella št. 478. 631

Ivan Bidovec

večletni vodja trgovine Kat. ud. Mulej naznanja cenj. občinstvu, da je odpr svojo lastno trgovino jestvin in kolonijalnega blaga v ul. Campanile 13 ter se toplo priporoča za obilen obisk. Cene zmerne. Postrežba točna.

V Barkovlje

Parnik „VIDA“ odhaja iz Trsta ob 8.30, 10, 12 dopoldne. 3, 4, 5, 6.30 popoldne, iz Barkovelj ob 9.15, 11 dopoldne. 12.30, 3.30, 4.30, 5.30 in 7 popoldne.

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu

(Lastna palača)

ustanovljena leta 1838.

Zavarovanja proti škodi, povzročeni po ognju strel in eksplozijah.

Zavarovanja steklenih plošč proti razbitju.

Zavarovanja proti tatvini z vlomom.

Zavarovanja pošiljatev na morju in po suhem.

Življenjska zavarovanja v najrazličnejših kombinacijah.

Delniška glavnica in rezerve dne 31. decembra 1914 K 190.678.102-63

Stanje zavarovalne glavnice na življenje (31. 12. 1914) K